

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L. 1.500

Letna naročnina L. 3.000

Letna inozemstvo L. 4.000

Poštno čekovni račun: Štev. 24 12410

Leto XXIII. - Štev. 41 (1172)

Gorica - četrtek, 21. oktobra 1971 - Trst

Posamezna številka L 80

Kriza duhovniške službe

Služba katoliških duhovnikov je danes v krizi, vsaj mnogokje. To pa je lahko samo priložnost, da bo Cerkev od tega imela korist, ko si bo skušala pod vodstvom Sv. Duha po dobljenih izkušnjah ustvariti jasnejšo podobo duhovniške službe in si bo prizadevala za njeno urednjenost.

ODKOD KRIZA?

Kriza nekaterih duhovnikov glede smisla duhovniške službe kaže pač na pomanjkanje poznanja pravega smisla in poslanstva Cerkev. To je tako imenovana kriza »identitete«.

Imamo različne vzroke za to krizo, a iskati moramo predvsem tistega, ki je kakor korenina. Ta kriza je namreč povezana z družbeno kulturnimi spremembami v zahodnem in bolj ali manj po vsem svetu. To je tako imenovana »sekularizacija«. Ta beseda ima več pomenov.

Najprej pomeni beseda sekularizacija tisti proces, po katerem človek polagoma prihaja do resnega spoštovanja dobrin tega sveta, njegovih struktur, ciljev, norm. Ta proces je zakonit in dober.

V tej stvarnosti dobivajo verniki pobudo za očiščenje svoje vere. V skladu z evangelijem je, če si ljudje prizadevajo, da bi bilo življenje bolj človeško. Vse to kristjani naravnava na slavo in češčenje Boga. Bog je navzoč v vsakem človeku in v vsem človeštvu, v tehnoloških in znanstvenih procesih, pa tudi v preobrazbi človeške družbe.

Ta sekularizacija pa ima včasih tudi napačne posledice, če polagamo preveliko važnost na preobrazbo te družbe s pomočjo znanosti in tehnike in tako človeku pogled priključimo na zgolj čutno plat. Tako pridemo lahko do filozofske sekularizacije, ki ji pravimo tudi sekularizem. Kristjani pa tega izraza ne uporabljajo. Gre namreč za filozofsko gibanje idealistične in materialistične dialektike, kjer ni nobenega prostora za ostanstvo. Po tej filozofiji je svet sam vase zaprt, od nikogar odvisen, vse ima sam od sebe.

Če bi o sekularizmu govorili na ta radikalni način, vidimo, da bi bila vera spodrinjena in tako bi tudi ne bilo več mesta za službeno duhovništvo. Duhovnik pa, ki je Kristusovo orodje, ki naj za večnost deluje v času, bi izgubil s tem vsak pomen.

Od tu dvojna negotovost: glede Cerkev in glede službenega duhovništva.

NEGOTOVOST GLEDE IDENTITETE

ALI NARAVE CERKVE

Spričo tega naglo se spreminjajočega sveta se mnogi kristjani čutijo v krizi, ker so pač del tega sveta. Ko se pojavi proces sekularizacije, se istočasno pojavi tudi vprašanje, kateri je razlog za obstoj Cerkev same. Ne gre tu le za konkretne oblike, v kakršnih se Cerkev pojavlja in so nekatere za današnjega človeka neprimerne; gre bolj za resničen razlog obstoja, zakaj je namreč Cerkev znamenje in orodje božjega posega v zgodovino tega sveta.

Mnogi kristjani, ki so pod vplivom tako imenovanih humanih znanosti, sami sebe vprašujejo, kaj je »vsečina vere«. To doživljajo tako duhovniki kot drugi verniki.

Pri nekaterih izmed teh se pojavi dvom glede poslanstva Cerkev in glede narave evangeljskega oznanjevanja. Ali ima Cerkev v tem svetu kakšno predvsem politično nalogo? Ali naj bo to, kakor mislijo nekateri, le kritika sedanjega sveta, da bi tako vzbujali revolucionarno zavest? Po načelu, da bi morala biti ljubezen politična, hočejo trditi, da bi se Cerkev morala ali vmešavati v politiko ali pa naj bi, prepuščena sama sebi, polagoma izginila.

V obojnem primeru, če namreč Cerkev skrbimo na zgolj orodje napredka v časnih ustanovah, ali če se raje odločimo za »brezumno krščanstvo«, bi postalo evangeljsko oznanilo le neka ideologija, identiteta Cerkev bi izginila, službeno duhovništvo pa bi ne imelo nobenega smisla.

NEGOTOVOST GLEDE NARAVE SLUŽBENEGA DUHOVNISTVA

Posledica tega je, da so mnogi duhovniki zbegani, se prepuščajo malodušnosti in negotovosti; zdi se jim, da jih ljudje vsak dan manj upoštevajo in ne upoštevajo njihove velikodušnosti in pripravljenoosti, da bi se jim darovali. Odtod se jim zdi, da je njihova služba »frustracija«, to se pravi brezkoristen napor.

Tako so duhovniki v negotovosti glede narave svoje duhovniške službe, mnogi ne ločijo katoliškega duhovništva od duhovništva drugih ver in obhajajo obrede z drugimi veroizpovedmi, ne vedo, kaj jih loči od laikov, ker so tudi tem sedaj izročene mnoge službe, saj nastopajo celo leiki teologi. Mnogim ni jasno, kako se loči splošno duhovništvo od službenega duhovništva. Mnogi bi radi oznanjali evangelij ljudstvu in se temu ljudstvu še bolj približali v skrbi za socialni in politični napredek. Iz tega nastaja želja, da bi bili v vsem izenačeni glede načina življenja s svojim ljudstvom, da bi se udeleževali na političnem področju, opravljali delo in imeli lastno družino.

Ne moremo tajiti, da ima nemajhen delež pri krizi duhovniške službe razpravljanje o celibatu. Res niso bili vedno najbolj posrečeni razlogi, s katerimi so temeljevali celibat, posebno kadar so to delali na škodo krščanskega zakona. Priznati je treba, da današnji svet, ki je tako nagnjen k spolnosti, ni zmožen pravičnega in treznega razpravljanja o celibatu. Ko bi radi odstranili razne tabuje glede spolnosti, prihajajo v imenu psihologije do zaključkov, ki so v nasprotju s krščanskim izročilom. Vse to ne nasprotuje samo celibatu, ampak prav tako tudi zakonu, katerega nerazvezljivost s tem podirajo.

Današnja razširjenost družbenih občil zelo pomaga širiti poročila o problemih duhovniškega življenja. Tudi ekumenski dialog, ki je prinesel veliko pozitivnega, je povzročil, da manj spoštujemo katoliško izročilo zato, da bi olajšali dialog z ločenimi brati. To posebno velja za naravo službenega duhovništva.

NAMEN RIMSKE SINODE

Takšen je položaj, pred katerim stoji Cerkev in mu mora iti naproti v moči Sv. Duha. Sinoda škofov, ki v Rimu zaseda, išče sedaj definicijo, kaj je službeno duhovništvo po nepretrganem nauku Cerkev in po nauku II. vatikanskega koncila. Pokazati hoče, kaj je službeno duhovništvo, katerega pomen je danes zamegljen. Gre za to, da bomo prav razumeli stvarnost duhovniške službe kakor nam je bila od Boga dana in razodeta.

Odgovor je jasen: stvarnost duhovniške službe je dana Cerkv v skrivnosti Jezusa Kristusa in izvira iz božjega razodetja. O tem govori sv. pismo in izročilo. Duhovniška služba sploh ni vprašanje, ki bi ga bilo mogoče reševati po merilih človeških znanosti. To ni zgolj zgodovinska ustanova, ampak skrivnost, ki kot bistvena prvina sodi k božjemu načrtu odrešenja. Naravo krščanske duhovniške službe spoznamo šele po božjem razodetju, ki nam daje osnovne prvine eshatološke (tu eshatološko pomeni: ne od tega sveta) službe Kristusa in apostolov.

Stvarnost duhovniške službe v Cerkv je zato skrivnost, tako globoka, da je Cerkev le postopoma odkrivala njeno globino in njen polni pomen. Njena novost presega vsa človeška pota. Zato nas morajo vprašanja, ki se danes ponavljajo, pod razsvetljenjem Sv. Duha voditi do tega, da bomo spoznali, kaj je specifično za duhovniško službo.

To pa je delo cerkvenega učiteljstva.

Novi rektor loretske bazilike

Sv. oče je imenoval nadškofa Lorisa Capovilla za rektorja znamenite Marijine božje poti v Loretu. Doslej je bil nekdanji tajnik pokojnega papeža Janeza XXIII. nadškof v mestu Chieti.

Milijoni umirajo v pozabi

Mednarodna Caritas je konec septembra objavila v Rimu izredno oster protest, ker ni Organizacija Združenih narodov (OZN) postavila na dnevni red svojega zasedanja tudi vprašanja Vzhodnega Pakistana.

Ta nesrečna dežela je lani doživela strašne poplave, ki jih je povzročil vihar, kateri je gnal vodo z morja v notranjost pokrajine. Tedaj je bilo mrtvih okrog pol milijona ljudi. Kot da to še ni bilo dovolj, je letos spomladi izbruhnila državljanska vojna, ki je v naslednjih mesecih povzročila na milijone beguncev. Toda zahodne države se delajo, kot da za to nič ne vedo in o tem sploh nočejo razpravljati, češ da je to pakistanska notranja zadeva.

V Indijo je doslej pribežalo nad osem milijonov beguncev. Indijske škofije, ki jih je 84, so si razdelile dobršen del teh sestradanih množic in jim z neverjetno bratsko ljubeznijo pomagajo. Toda brez izdatne pomoči zunanje sveta bo prišlo v nekaj tednih do množičnega umiranja; zlasti otroci pod desetletjem, ki jih je že več kot polgredi milijon, nujno potrebujejo beljakovin.

Mednarodna Caritas je ogorčena nad nenavadno brezbriznostjo in neprizadetostjo svetovnega javnega mnenja in posameznih vlad. Pred tako strahotno resničnostjo

pakistanskih beguncev si pač nihče ne bi smel zapirati oči ter igrati »politiko noja«.

V nedeljo 3. oktobra je papež Pavel VI. vernikom na Trgu sv. Petra s posebnim poudarkom govoril o skrajni bedi teh beguncev. Predlagal je, naj bi katoličani in drugi verniki po svetu za te nesrečneže molili, se zanje postili ter zbirali gmotno pomoč.

IZADJE PAKISTANSKE TRAGEDIJE

Ko sta bili leta 1947 ustanovljeni državi Indija in Pakistan, je prišlo pod Vzhodni Pakistan tudi okrog osem milijonov hindujcev, poleg tega pa se je zateklo v Vzh. Pakistan še nekaj milijonov muslimanov iz indijske pokrajine Bihar, ki so hoteli živeti v muslimanski državi, kot je Pakistan po razdelitvi postal. Oba dela Pakistana sta se od Indije prav zato odcepila, ker sta imela mohamedansko večino.

Vzhodni Pakistan je imel v začetku tega leta 75 milijonov prebivalcev. Toda skozi več kot dve desetletji hindujškemu življenju ni uspelo vrstati se v mohamedansko skupnost. Večkrat je prišlo do medsebojnih trenj in krvavih obračunavanj. Ko pa se je v marcu letos pojavilo v Vzhodnem Pakistanu gibanje, da se vzhodni del države odcepi od zahodnega in

postane samostojna država Bangladeš, je prišlo do državljanske vojne. Zahodnopakistanske oblasti so obtožile zlasti hindujce, da propagirajo odcepitev, skratka, da so glavni krivci vsega zla.

Zahodnopakistanska vojska, do zob oborožena z ameriškim orožjem (Sovjeti so na strani Indije), je pričela pravi lov na hindujško prebivalstvo. Prišlo je do uničenja celih naselij, posilstev, množičnih pokolov. Vse to je sprožilo begunski veletok, ki se je usmeril proti Zahodni Bengaliji v Indiji, ki pa ima že sama dva milijona nezaposlenih.

NEVERJETNO TRPLJENJE STARCEV IN OTROK

Posebno poglavje begunske tragedije so otroci in starejši ljudje, ki jih svojci prinesejo čez indijsko-pakistansko mejo. Ostarelim in bolehnim je že naprej usojeno, da pomanjkanja in novih naporov ne bodo vzdržali več kot nekaj dni, kvečjemu tednov. Na desetisoče otrok je okuženih z različnimi nalezljivimi boleznimi. Otroci dobijo od oblasti po 200 gramov riža na dan, odrasli po 400 gramov, včasih tudi nekaj zelenjave.

Mnogo beguncev je v preteklih mesecih tudi zginilo v močvarah rek Gangesa in Bramaputre. Njih beg je sovpadel z monsunkim deževjem, ko vsa obširna Gangesova delta postane eno samo poplavljenno področje. Smrt jih je zatekla v blatu in vodi, kjer so njihova trupla postala plen mrhovinarjev. Okuženi od nalezljivih bolezni in izčrpani od stotin prehojenih kilometrov enostavno niso imeli več moči, da bi se prebili do taborišč.

Glede na preskrbljenost obstajajo pravzaprav tri vrste beguncev: tisti ki so se zatekli k sorodnikom, oni ki so v raznih taboriščih in nepregledne množice beguncev, ki ne najdejo nobenega zatočišča ter v skupinah blodijo naokrog, nemo ždijo ob poteh v pričakovanju nadaljnje usode, od katere si nimajo kaj obetati. Vsak dan pribeži v že tako prenaseljeno indijsko Bengalijo za srednjeveliko mesto beguncev — 60.000.

Po uradnih podatkih je Indija doslej porabila za begunce več kot 350 milijonov dolarjev, za prihodnjih šest mesecev pa bi potrebovala še več kot pol milijarde dolarjev. Indijska vlada je od vsega začetka upala, da bodo tuje države in mednarodne organizacije prevzele večji del bremena, kar pa se vse doslej še ni zgodilo.

Spet je svet enkrat odpovedal, bogate države se sprenevedajo, moralna zavest svetovne javnosti je otopela. Le posamezne dobrodelne organizacije si prizadevajo za lajšanje bede teh beguncev, a vsa ta pomoč je le kaplja v morje silne stiske, v kateri so se ti ljudje znašli.

Vsi so žrtve politične igre: ZDA in Maova Kitajska se nočeta zameriti Pakistanu, zato k vsemu gorju molčita. Sovjetska vlada drži z Indijo, a le bolj z besedo. Velesile skrbno pazijo, da ne bi še Vzhodni Pakistan postal jabolko razpore. Raje žrtvujejo milijone nedolžnih žrtev pakistanske državljanske vojne. In tako se dogaja, da pred očmi vsega človeštva, kot je zapisal italijanski pisatelj Alberto Moravia, osem milijonov človeških bitij umira v pozabi. Mar ni to greh, ki kliče po masčevanju?

Italija si išče novega predsednika

9. decembra letos se bodo v Rimu sešli obe poslanski zbornici ter 58 delegatov iz 20 dežel republike Italije, da na skupnem zasedanju izvolijo novega državnega predsednika.

Za prvi dve glasovanji je potrebna dvotretjinska večina (673 glasov), dalje pa navadna (505). Sedanji predsednik Saragat je bil izvoljen šele z 21. glasovanjem in po 13 dneh zasedanja. Krščanski demokrati so namreč dolgo časa poskušali prodreti s svojim kandidatom Leonejem. Šele ko so uvideli, da jih levičarske stranke na noben način nočejo podpreti, so se odločili za zmernega socialdemokrata Saragata. Mož v svojih sedmih letih predsednikovanja ni razočaral in je dostojno predstavljal še mlado italijansko državo.

Letos se krščanski demokrati zelo prizadevajo, da bi prodrli s svojim kandida-

tom. Pravzaprav imajo kar dva: sedanjega zunanje ministra Mora in predsednika senata Fanfanija. Ker je izvolitev precej odvisna od komunistične stranke, sta oba politika že pohitela v zadnjem letu v Moskvo, da se tam predstavita in seveda zraven tudi priporočita.

List »Il Manifesto«, glasilo razkolne komunistične levice, je že vedel povedati, da se Fanfani pogaja s komunisti za podporo. Ker v zunanji politiki ni ravno prevelik zagovornik Atlantske zveze, bi utegnil z blagoslovom Moskve tudi končno prodreti.

Italijanska komunistična partija je na pisanje lista »Il Manifesto« odgovorila, da se njeno vodstvo sicer še ni odločilo, katerega kandidata bo podprlo, bo pa pomagalo do zmage tistemu, ki ji bo nudil več zagotovil in dal več koncesij.

O tragediji ljudstva v Vzhodnem Pakistanu, ki je dejanska pakistanska Bengalija, se zadnje čase mnogo piše. Spomladi je prišlo do poskusa odcepitve od Zahodnega Pakistana, a vojska je ta poskus osamosvojitve surovo zatrla. Od tedaj Bengalci ne prestopajo več v Indijo, kjer se je sedaj nabralo že nad 8 milijonov beguncev. Sv. oče je v začetku tega meseca pozval ves krščanski svet, naj za te nesrečneže molijo in jim tudi materialno pomaga. Je prišel ta poziv že do naših src?

Razglasitev p. Kolbeja za blaženega *Preveč besedi za kratko vprašanje*

S TRŽAŠKEGA

V nedeljo 17. oktobra je pred vsem svetom v vsej lepoti zablestela podoba junaškega duhovnika, poljskega minorita p. Maksimilijana Kolbeja. Sv. oče ga je uradno proglasil za blaženega. Tako je p. Kolbe kot jetnik št. 16670 zloglasnega taborišča v Oswiecimzu (Auschwitzu) za svojo junaško žrtev darovanja lastnega življenja dne 14. avgusta 1941 namesto drugega sojetnika — očeta osmih otrok — prejel najvišje posmrtno priznanje — čast oltarja.

Ta oče, Franc Goyawniczek, je srečno dočakal dan rešitve in se mogel vrniti k ženi in otrokom. Preteklo nedeljo je bil tudi on navzoč pri svečanosti beatifikacije v baziliki sv. Petra. Lahko si mislimo, kakšna čustva ganotja in hvaležnosti so ga pri tem navdajala.

Sv. oče je v svojem govoru podčrtal, da bo ime p. Kolbeja ostalo vedno zapisano z velikimi črkami, ker je znal izreči v urah sovraštva besede odrešujoče ljubezni. Bil je moderen duhovnik v polnem

pomenu te besede: ves predan svoji službi, poln apostolskih pobud (bil je uspešen časnikar) in vedno pripravljen žrtvovati samega sebe.

»Kakšen zgled za nas duhovnike — je vzkljnil sv. oče —, ki smo v njem dobili glasnika svojega poslanstva in svoje posvetitve! Kakšen opomin za nas v teh urah negotovosti, ko bi rada človeška narava dobila prevlado nad nadnaravnim klicem popolnega darovanja Kristusu.« Namig sv. očeta na pomen duhovniškega celibata v službi Kristusu je bil očiten in gotovo namenjen tudi sinodalnim očetom, ki so bili vsi navzoči. Znano je, da je v zadnjih dneh škofovske sinode v Rimu padla marsikatera beseda, ki ni bila ravno v prilog neoporečnosti duhovnikov.

Besede občudovanja je imel sv. oče tudi za poljski narod, za njegovo stoletna trpljenje, za njegovo zgodovinsko poslanstvo. Poljskemu ljudstvu je zaželel v nemno v ljubezni, trdnosti v veri in blagostanje v miru.

G. Marka Waltritscha sem v zadnji številki »Katol. glas« vprašal, kje bi on dobil drugo primerno zemljišče za nove slovenske šole, ker se ne strinja s predlaganim zemljiščem v ulici Campi. Na to kratko in stvarno vprašanje je odgovoril v nedeljskem »Primorskem dnevniku« s pismom, ki je dolgo nad 150 časopisnih vrstic. Seveda je ob tolikem klepetanju povedal kaj pametnega, a še več nespametnega, kar ne spada k stvari, zlasti ne ugibanje o mojem življenjepisu, ki z odgovorom na vprašanje nima res nič opraviti. Kljub temu hvala g. sobesedniku, da je povedal, kje bi se po njegovem mnenju lahko dobil prostor za zidanje novih poslopj za slovenske šole.

To naj bi bil prostor, kjer je sedaj gluho-nemnica v Semeniški ulici. Kajti gluho-nemnico bodo premestili drugam, pravi g. Waltritsch, in prostor bi lahko služil za slovenske šole. Pri tej ugotovitvi polemično omenja, da tega nisem vedel, čeprav je on sam o tem že pisal. Druge stvari, ki jih omenja v članku, me ne zanimajo, ker o njih nisem vprašal. K mnenju g. podpredsednika province nekaj opomb.

Svoj čas se je res govorilo in pisalo tudi o zemljišču gluho-nemnice kot možnem zemljišču za nove slovenske šole. Toda takrat so tej izbiri ugovarjali, češ da je zemljišče premajhno za vse šole, ki bi morale tam najti streho. Je g. Waltritsch vzel v roke svinčnik in preračunal, ali bo tam dovolj veliko zemljišče za vse šole, ki bi morale tam biti?

Gre za petrazredno osnovno šolo s potrebnimi dodatnimi prostori za didaktičnega ravnatelja, tajništvo, zbornico in drugo. Otroški vrtec z dvema sekcijama, kot se je letos pokazalo, s potrebnimi prostori za kuhinjo in samostojnim igriščem. Upam, da se v bodoče ne bo dogajalo, da bodo otroci iz vrta uporabljali igrišče osnovne šole. Potem bi tam moralo biti učiteljske učilnice, ravnateljstvo, tajništvo, kabineti, risalnice, sobo za petje, sobo za postrežnike, profesorsko zbornico itd. In še gimnazija z licejem, ki potrebuje vsaj pet šolskih sob, kabinete, knjižnico, ravnateljstvo itd. Končno bi tam moral najti streho še trgovski zavod s potrebnimi avlami, ravnateljstvom itd. Vsi ti zavodi bi potrebovali tudi svoje lastno dvorišče, saj ni prav, da morajo ostati med glavnim odmorom dijaki v šolskih učilnicah kot sedaj. Končno bi tam morala biti še telovadnica, kakor se spodbudi za sedanje čase, s potrebnimi igrišči za telovadbo na prostem, kot imajo to sedaj drugi šolski zavodi.

Vse to in še kaj drugega potrebujemo za nove šolske zgradbe, če nočemo ostati v stiski kot smo sedaj. Pri tem je potrebno sesti, vzeti v roke svinčnik in izračunati kubaturo novih poslopj, ki bi bila potrebna, kvadratne metre igrišč in videti, če je tam ob gluho-nemnici toliko prostora, kolikor bi ga za omenjene zavode potrebovali. Če ta prostor odgovarja zahtevam, potem bo Miklavž Božič prav tako vesel, da se zgradijo nove slovenske šole v Semeniški ulici, čeprav nima otrok kot g. Waltritsch. Podpisani nima prav nobene interesa, da zagovarjam eno izbiro bolj kot drugo, temveč želim le, da bi izbrali zemljišče, ki je primerno za potrebe omenjenih šol v sedanjem času, in da bi se odločili čimprej. Samo bojim se, da računice ne bo potrdila predloga pokrajinskega podpredsednika. Vsekakor pričaku-

jem njegovega odgovora, ki pa naj bo v številkah in ne v poplavi praznih oštarijskih fraz.

Kar se tiče šolskega odbora, g. Waltritsch ve, ali bi lahko vedel, da se je o tem že govorilo na raznih forumih, ne samo levičarskih in laičnih. Zakaj prikriva dejstva? Če pa ne ve, naj se informira pri svojih prijateljih, predno zapiše neresnične trditve.

Miklavž Božič

Razgibano življenje v Bazovici

Od našega opasila v juliju se nisimo več oglašili v »Kat. glas«. In vendar nisimo spali. Saj tudi ne moremo, ker imamo vedno veliko gostov. Tržačani so radi v naši vasi, ker jih v gostilnah dobro postrežejo in imajo lepo priložnost za sprehode v borove gozdove. Na našem športnem igrišču je v tem času bilo mnogo živžava s treningi in tekmami za pokal bazoviških žrtev in športnega tedna. Tudi na nogometnem igrišču se je po poletnem počitku in vročini že spet začelo tekmovanje. V Slomškovem domu je skoraj vse poletne počitnice marljivo delovala glasbena šola. Ansambel Kondor se sedaj pridno vežba za nastope. Tržaški oktet se prav v našem domu z vso vnemo pripravila na veliki nastop, ki bo menda v kratkem v Kulturnem domu. Tudi cerkveni zbor se je prebudil in poklical na pomoč dekleta iz Gročane, da bo lažje nastopil na reviji cerkvenih pevskih zborov.

V tem času sta dve družini v Bazovici slavili zlati in srebrni jubilej. Andrej in Marija Ražem, po domače Bobetovi, sta obhajala zlato potoko, medtem ko sta Ivan in Marija Brce slavila srebrno poroko. Obema paroma, ki sta zvesta naročnika »Kat. glasa«, vse bazoviško župnijsko občestvo toplo čestita in jima želi vse dobro do poznih let!

Misijonar p. Rudež v Slomškovem domu. V ponedeljek 11. oktobra smo imeli v Slomškovem domu misijonarja Radkota Rudeža, ki deluje v Zambiji. Mladina ga je pozdravila z veselo glasbo in petjem, nato je sledil zanimiv in pester razgovor o razmerah v Zambiji, o razmerju med črnici in belci, o delovanju naših misijonarjev. Prikazal nam je tudi nekaj lepih diapozitivov o favni in flori, o misijonskih šolah in naših misijonarjih. Poslušali smo tudi črnske pesmi in celo slovenske napreve, ki jih črnici v Zambiji zelo radi pojo s svojim besedilom. Na prireditvi je bila izžrebana št. 70. Dobitek se dobi v Slomškovem domu. Misijonar je obiskal tudi naše osnovnošolske otroke na Pesku, v Bazovici, v Rojanu in pri Sv. Ivanu in nam maheval 10. oktobra. Povsod je poudarjal, da smo zelo podobni Zambijcem, ki ljubijo petje in imajo odlični posluš. Hvalni smo mu, da je nekaj dni svojih kratkih počitnic prebil med nami in nas navdušil za misijone.

Nastop veselih Bohinjcev. V soboto 16. oktobra smo v kino dvorani slovensko praznovali osmo obletnico Slomškovega doma. Za to priložnost smo povabili folklorno skupino iz Bohinja in njen ansambel. V nabitno polni dvorani je najprej učitelj Egon Mihelič iz Bohinjske Bistrice predvajal svoje očarljive diapozitive o Bohinju in Triglavskem narodnem parku, nato pa so nastopili plesalci in ansambel. Ploskanje, smeh, veselje in užitek so se prepletali v navdušenem občinstvu. Zlasti smo začutili, da smo eno z Bohinjci, ko se prišli med nas v dvorano in povabili mlade in stare na oder na skupno rajanje. Čez čas smo se preselili še za dve uri v Slomškov dom in se tam naprej zabavali z Bohinjci. Drugi dan pa smo jih pospremili še k Sv. Ivanu, v Rojan in končno na Opčine, kjer so zaključili svojo dnevno turnejo po Tržaškem. Nad 800 ljudi je prihitelo k njih nastopu. Bohinjcem smo iskreno hvaležni, da so počastili našo obletnico in nudili vsem našim ljudem domačo, pristno slovenski užitek. Objubili smo jim, da jim vrnemo gostovanje v prihodnjem letu, ko imajo Bohinjci veliko gostov iz domovine in inozemstva.

Cudeži v Lurdu

Zdravniški urad v Lurdu je letos začel s preiskavo o 15 primerih ozdravljenj, ki naj bi bila čudežna. Primere, ki so res izredni, izroči ta urad v nadaljnjo obravnavo mednarodnemu zdravniškemu odboru v Parizu. Ta je v letošnjem maju potrdil nerazložljivost ozdravljenja 31-letnega Italijana Vittoria Michelija iz kraja Levico. Ob lurskem romanju leta 1963 je nenadoma ozdravel od sarkoma.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Misijonar Ivan Stanta že leta neutrudno deluje na otoku Madagaskar. Sedaj ni več sam. Iz Slovenije so mu prišli na pomoč svetni in redovni duhovniki ter usmiljenke

Pismo predsedniku Nixonu

Sto severnoameriških misijonarjev, ki vršijo dušnopastirsko delo v Cilu, je pisalo predsedniku Nixonu, naj s svojimi političnimi in gospodarskimi posegi ne cvira socialističnega razvoja, ki so si ga ljudje v Cilu prostovoljno izbrali.

V pismu postavljajo nekaj predlogov in zahtev, med njimi, naj ne podpira zasebnih gospodarskih interesov ameriških državljanov v Cilu; naj ne izvaja političnih, gospodarskih ali trgovskih sankcij, ki bi spravljale v gospodarske težave čilsko vlado; naj pozitivno podpira napore čilske vlade.

Listi opozarjajo, da se je mišljenje med ameriški misijonarji bistveno spremenilo, saj so jim v preteklosti pogosto očitali, da s svojim verskim delovanjem podpirajo politični in gospodarski vpliv Sv. Amerike.

Slovenski minoriti so se osamosvojili

Na generalnem kapitlju minoritov v mesecu avgustu v Zagrebu so sprejeli sklep, da se ustanovi samostojna slovenska provincialna minoritska kustodija sv. Jožefa. Za provincialnega kustosa je bil imenovan p. Martin Vidovič.

Msgr. Moretti — sin slovenske matere

Msgr. Giovanni Moretti, do sedaj svetnik apostolske nunciature na Dunaju, je bil imeovan za pronuncija na Tajskem (v Siamu) ter apostolskega delegata Sv. sedeža v Laosu, Malayziji in Singapuru. Obenem je postal naslovni škof. Za škofa bo posvečen na misijonsko nedeljo 24. oktobra v svojem rojstnem kraju Meina ob Lago Maggiore.

Msgr. Moretti je po materi slovenskega rodu. Njegova mati je bila Jera Pertnač, rojena v Dobrovi, župnija Brestanica ob Savi (nekdanji Rajhenburg). V času prve svetovne vojne je bila v službi v Trstu, kjer se je poročila z italijanskim zidarjem Morettijem. Sin Janec (Giovanni) je bil rojen leta 1923. Slovenski jezik še kar dobro govori. Leta 1965 je z materjo obiskal njeno rojstno župnijo. Mati Jera je umrla pred tremi leti, stara 90 let.

čestitamo tudi zamejski Slovenci in mu želimo v odgovorni službi mnogo božjega blagoslova.

Tudi danes je še sodoben

Letos obhajajo v Nemčiji 150-letnico rojstva župnika Sebastijana Kneippa. Znan je postal, ker je mnoge bolezni zdravil z vodo. S svojim načinom zdravljenja je dosegal velike uspehe. Zdravil je preproste ljudi, pa tudi kneze in vladarje. Zdravil je tudi papeža Leona XIII. Priporočal je načela, ki pomagajo zdravju še danes: umivanje z mrzlo vodo, gibanje, telovadba, zmernost v jedi, življenje v čistem zraku. Se danes so veljavne njegove trditve: Vsi bi radi živeli, a le redki so, ki se kaj potrudijo, da bi si ohranili zdravje. Če bi ljudje za ohranitev zdravja naredili le polovico tistega, kar store, da si uničijo zdravje, bi velik del bolezni, ki mučijo ljudi, odpadel.

Draga proslava

»Skandalozno draga prireditve«, tako je pariški list »Le Monde« označil proslavo 2500-letnice perzijskega cesarstva, ki se je tede dni končala v nekdanji perzijski prestolnici Perzepolis.

Toda prav Francozi so imeli od te prireditve največ gmotne koristi. Francosko podjetje Jansen, ki je že opremilo celo vrsto kraljevskih in predsedniških palač po vsem svetu, med njimi Belo hišo v Washingtonu, je zgradilo bajni tabor šotorov ob ruševinah starodavne prestolnice. Poleg tega je bilo treba zgraditi vse stranske naprave kot ceste, trge, kanalizacijo. Vodo, ki namaka vrtove, so zajeli v gorskih pobočjih nad Perzepolo, na vrtovih pa rastejo posebne vrtnice, ki so bile vzgojene nalašč za to priložnost.

Sredi tabora stoji velikanski šahov šotor s 57 m dolgo mizo, namenjeno banke-tom, za obednico pa so kuhinje, v katerih je bilo te dni zaposlenih nekaj sto kuharjev, natakarjev in šefov, ki jih je dala na razpolago najrazkošnejša pariška restavracija Maxim's. Ta restavracija je imela na skrbj izbrane jedi in pijače, ki jih je kar po zračni poti pošiljala iz Pariza v

Siraz, 80 km proč od Perzepole. Francoskom so zaupali tudi izdelavo dragocene kristalne in porcelanske posode ter srebrnine pa opremo šotorov.

Zato je bila za iranskega šaha neke vrste moralna klofuta, da je francoski predsednik Pompidou, ki je bil najprej vabilo sprejel, kasneje svoj prihod prekalil in poslal le predsednika vlade Chabana Delmasa. Bajne je Pompidou tako ravnal, ko je zvedel, da ne bo ne Nixona ne angleške kraljice ne Brežnjeva ne Cuenlaja.

Kljub temu ni manjkalo kronanih glav in drugih poglavarjev držav, ki so se povabili radi odzvali, med njimi tudi Tito z ženo Jovanko. Očividno nenavado razkošje, vredno zgodb iz »Tisoč in ene noči«, udeležencev ni niti malo vznemirilo ali pohujšalo. Zato pa je prireditel vzbudila nemalo slabe volje med prebivalstvom glavnega iranskega mesta Teherana, v svetovnem tisku pa veliko pikrih komentarjev. Iranski šah se je pred negotovanjem zavaroval na ta način, da so policijske oblasti iz previdnostnih nagibov zaprle več sto ljudi, šolam pa dale počitnice, da ne bi prišlo do neljubih protestnih stavk.

Uspešen nastop dr. Štokes na italijanski televiziji

Na drugem kanalu italijanske televizije je bila preteklo soboto zanimiva oddaja, posvečena naši deželi pod naslovom »Posebna funkcija, ki jo ima naša dežela kot obmejna pokrajina«. Pri tej oddaji so sodelovali predstavniki devetih političnih strank, med njimi dr. Drago Štoka, izvoljen na listi Slovenske skupnosti.

Dr. Štoka je bil edini, ki je svoje misli, ki jih je povedal v italijanski, povzel tudi v slovenščini, saj ga je ob sprejemnikih poslušalo mnogo Slovencev. To seveda ni bilo vseh predstavnikov neofašistov Gefterju Wondrichu, ki je dejal, da se zaradi tega čuti užaljenega. Odgovoril mu je televizijski povezovalac Carosso, da imajo pripadniki manjšine pravico do uporabe materinega jezika, socialist Pittoni pa je ob koncu oddaje izjavil, da »slovenščina, ki jo je govoril dr. Štoka, ni nikogar žalila, pač pa je Wondrich s svojim zadržanjem užalil vse demokratične Italijane«. Dr. Štoki naše toplo priznanje za njegov nastop v slovenščini. Kdaj bodo isto storili tudi tisti, ki so bili od Slovencev izvoljeni na listi vsedržavnih strank?

Dr. Štoka je v slovenščini najprej omenil, da se je prebivalstvo naše dežele, zlasti še novi rod, odločilo za odprto mejo. Tako pot je nakazalo že odprništvo. Dežela Furlanija-Juljska krajina, republika Slovenija in dežela Koroška — je nadaljeval dr. Štoka — so že pred nekaj leti vzpostavile dialog, ki postaja vse stvarnejši in predstavlja hkrati soočenje med tremi kulturami. To je modro in daljnosežno, saj medsebojni stiki bogatijo, nevednost in nerazumevanje pa sta zlasti ob mejah vir spopadov.

Znanstveniki pravijo, da so mejna področja istoznačje za nerazvitost in obrobost. Taka odrinjenost pa zgine, če se mejaš odločijo za odprtost, torej za take meje, ki povezujejo in ne razdvajajo. Tako odprta je meja med Furlanijo-Juljsko krajino in Slovenijo. O tem pričajo tile podatki: leta 1956 je bilo raznih srečanj in sestankov na višji ravni 77, leta 1970 pa že kar 449. Medtem pa stalno narašča število mejnih prehodov, ki sega že v milijone. Pomembno je tudi dejstvo, da se je dialog med tremi mejnimi sosedi v zadnjem času pridružila še Hrvaška.

Dr. Štoka je potem zastavil vprašanje, katere naloge nas še čakajo. Najprej smotno, poglobljeno sodelovanje med mejnimi deželami in republikami. Potem je tu specifični sektor, kultura, in to v najzlahtnejšem pomenu širših obzorij in izmenjave vrednot. Slovenci imamo v tej deželi zgodovinsko vlogo mostu med dvema kulturama. Na to vlogo smo bili vedno pripravljene, vse od časov, ko se je Primož Trubar srečal s tržaškim škofom Bonomom.

Seveda, mostovi in odpiranja ne smejo biti preteza za asimilacijo. To bi bilo gaženje etičnih postav: bila bi ukana. Za boljše medsebojno spoznavanje bi kazalo uvesti vsaj neobvezen pouk slovenščine v italijanskih šolah. Druga stvar so dvojezični napisi kot priča in odraz stvarnosti. Na tem področju manjka še mnogo: celo navadni smerokazi z napisom Jugoslavije.

Za nadaljnjo ureditev mirnega sožitja je tudi treba potisniti v kot vse nove pojave fašizma. Predvsem je treba dokončno urediti vse nerešene probleme slovenske narodne skupnosti v naši deželi. Podobna naloga čaka tudi Avstrijo glede koroških Slovencev. Se zdaj čakamo, da nas sprej-

me predsednik Colombo, kateremu želimo orisati naše težave. Ob koncu pa lahko vsekakor rečem, da kljub vsemu zaupamo v bodočnost. Zaupamo tudi odgovornim ljudem, ki se srečujejo v tem delu sveta in ki delajo za stvar miru in prijateljstva med narodi.

Predavanje o Indoneziji

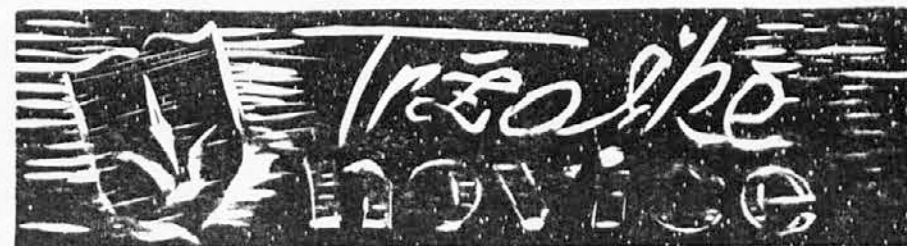
Pretekli teden se je mudila med goriškimi Slovenci uršulinska misijonarka Deodata Hočvar, ki deluje že od leta 1952 v Indoneziji. Pred tem je 15 let preživela na Tajskem (v Siamu). Doma je iz Mokronoga na Dolenjskem, k uršulinkam pa je vstopila leta 1931. Še isto leto je šla v Francijo, da se pripravi na delo v misijonih. Po 40 letih se je letos v aprilu prvič vrnila v domače kraje. V Indonezijo bo spet odpotovala v novembru.

S. Deodata je kljub tujini vedno ohranila toplo ljubezen do svojega naroda in jezika. Sama pravi, da ljubezen do domovine raste z razdaljo. O svoji misijonski dejavnosti je predavala v Steverjanu, Pevmi, Doberdolu, Podgori, Gorici (Katol. domu) in v Standrežu. Kljub 40-letni odsotnosti iz domovine je bila njena govornica besedno čista in izgovarjava prijetno dolenska.

Ob spremljavi zelo lepih skioptičnih slik nam je razkrila nov svet, ki nam je bil do sedaj neznan. Dopolnila je g. Vinka Zaletela, ki nas je že popeljal v Siam, Indijo, Hongkong in Filippine. Povedala je, da ves čas poučuje na uršulinski gimnaziji v Džakarti francoščino; poučevala pa je tudi že matematiko, prirodoslovje in verouk.

Indonezija, ki je samostojna država od 17. avgusta 1945, šteje že 120 milijonov prebivalcev. 85 % jih je mohamedancev, a po veri jih od teh živi le 15 %. Katoličanov je tri milijone, a so zelo vplivni. Največ jih je na otokih Flores in Timor, ki sta bila dolgo časa pod portugalsko oblastjo. Na splošno je precej duhovniških in redovniških poklicev. Upadanja ni čutiti.

Država se ravna po petih načelih, katerih prvo je priznanje vere v enega Boga. Vse

Ljudsko štetje in Slovenci

V okviru splošnega ljudskega štetja po vsej državi tudi na Tržaškem razdeljujejo po domovih obrazce za popis družin in stanovanj (sive barve) ter zelene obrazce

vere so enakopravne, a mohamedanci so vendarle zelo nestrpni in katoličanom večkrat kako cerkev ali šolo zažgejo.

Poleg muslimanov in katoličanov so v Indoneziji še protestanti (5 %), hinduisti, budisti in animisti. Zadnji živijo sami zase v notranjosti dežele. Darujejo duhovom, da bi dobili skrivnostno moč za življenje.

Indonezija ima 3.000 obljudenih otokov. Največji so Sumatra, Nova Gvineja, Borneo, Java in Celebes. Najbolj obljuden otok je Java, kjer živi kar 75 milijonov ljudi. Otok Bali je znan po svojih prirodnih lepota in po hinduističnih templjih. Po zmagi mohamedanstva so se namreč skoro vsi zavedni hinduisti zatekli na ta otok.

Indonezija je dežela vulkanov. Precej slik smo videli prav s tem v zvezi. Pet vulkanov stalno bruha. Najvišji vulkan je Semeru, visok 3676 m.

Muslimani so zavzeli indonezijsko otočje leta 1478 ter izrinili vpliv hinduistov. Za leta 1512 so Indonezijo odkrili Portugalci. Njih misijonarji so v kratkem času pridobili za katoliško vero 40.000 domačinov. Toda kmalu so jih pregnali Nizozemci, zagriženi kalvinisti. Od leta 1602 do 1807 je bila katoliška vera prepovedana.

Danes ima Indonezija 1.420 duhovnikov, od teh 363 domačinov. Leta 1966 je prvi domačin postal kardinal. Uršulinke so prišle tja že leta 1856, a prvo šolo so mogle odpreti za deklice šele leta 1902. Katoliške šole veljajo za najboljše v deželi.

Vse to in še marsikaj drugega nam je sestra misijonarka povedala. Spoznali smo nov del božjega kraljestva na zemlji in bili srečni ob zavesti, da tudi v Indoneziji slovenski človek to kraljestvo pomaga graditi.

—Jk

P. Radko Rudež SJ iz Zambije je letošnje poletje preživel v naših krajih. Tu ga vidimo med letošnjimi romarji, ki so kot vsako leto 15. septembra obiskali Marijino božjepotno cerkev na Barbani

J. JK.

(3)

V KRALJESTVU SV. ŠTEFANA

Madžari ne spadajo k indo-evropskim narodom. Potomci so finsko-ugrjske rase, ki je živela za Uralom. Na sedanjem ozemlju so se prikazali v devetem stoletju. Bili so lovci ter živinorejci. Dolgo se niso mogli umiriti. Šele ko jih je cesar Oto I. leta 955 na Leškem polju pri Augsburgu temeljito porazil, so se dokončno naselili in se oprijeli poljedelstva. V teku stoletij so se močno zmešali s Slovaki in s panonskimi Slovenci, tako da je v njih videti le malo mongolskih potez. Toda znali so se vedno uveljaviti nad Slovani. Ti so se ob njih potujčevali, sami pa so svojo raso z njih krvjo pomlajevali.

Po naravi so Madžari vesel in živahen narod. Ljubijo dobro življenje, cenijo dobre jedi, znajo se zabavati. Silno so po-

nosni na vse, kar je madžarsko, pa najsi bo Budimpešta ali Donava ali gulaš ali pužsta ali njih pesnik Petöfi, ki jo tako čudovito opeva.

Z madžarskim jezikom je pa križ. Ni prav nič sorodnega z ostalimi evropskimi jeziki. Novi rod praktično ne govori nobenega tujega jezika, zato se je v javnosti težko, če ne kar nemogoče sporazumeti. In kar je najslabše: v javnosti so vsi napisi le v madžarščini, tudi na mednarodnih progah. Kako naj se tujec orientira, kam naj se obrne za pojasnilo?

Sam sem to doživel na glavni postaji v Budimpešti. Kar nisem mogel pri okencu dopovedati uradnici, kam hočem potovati. Ze to sem bil v zadregi, kje so napisani prihodi in kje odhodi vlakov. Končno sem si pomagal s tem, da sem izvelkel iz potovalke mednarodni vozni red in po uri odhoda vlaka iz Budimpešte ugotovil, katera beseda pomeni prihod in katera odhod.

OB OBREZJU BLATNEGA JEZERA

Hitro je bila mimo prva noč, ki sem

jo preživel na Madžarskem. V hotelu so mi povedali, da če hočem biti kmalu v Budimpešti, naj potujem z brzcem, ki odhaja iz Nagykaniže že ob šestih zjutraj.

Zelezniška postaja ni ravno blizu mestnega središča. Ker ni v mestu krajevne prometa, sem moral iti kar peš na kolodvor, kar je pomenilo pol ure hoje. Do madžarske prestolnice je 288 km, za kar je vlak potreboval štiri ure in pol.

Zelezniška proga se je usmerila najprej proti severu, kjer leži dolga vrsta letoviških krajev ob Blatnem jezeru. Pokrajina je bila enolično ravna; povsod, kamor je segalo oko, je bilo videti samo koruzna polja.

In nato se je prikazalo Blatno jezero, ki mu domačini pravijo »madžarsko morje«. Saj res ni majhno po površini. Meri 595 kv. km in je v Srednji Evropi največje. Globoko pa ravno ni; povprečna globina znaša 3-4 m, na najglobljem mestu pa je globoko 12 m. Na vzhodnem koncu je široko 14 km, na zahodnem pa 3 do 11 km.

Polotok Tihany ga deli na dva neenaka dela. Tam je od enega brega do drugega

za popis gospodarskih podjetij. V te pole je treba vpisati stanje družin in podjetij, kakršno bo na dan 25. oktobra. Nato bodo popisovalci prišli iskat izpolnjene obrazce in bodo na razpolago za morebitna pojasnila.

Toliko kar zadeva potek popisa. Kot običajno ob takih priložnostih tudi ob tem popisu pristojni krogi niso pravočasno poskrbeli, da bi državljeni slovenskega jezika ne bili krivično in nezakonito zapostavljeni. Medtem ko v okoliških občinah popisovalci razdeljujejo obrazce v italijanskem in slovenskem jeziku, pa so se v tržaški občini dogajale čudne stvari, da popisovalci niti na izrecno zahtevo prizadetih državljanov niso skupno z italijanskim obrazcem izročili tudi slovenskega, ker jim jih pač funkcionarji niso izročili. Izgovarjali so se na različne načine.

Poročajo, da se je stanje zadnje dneve nekoliko izboljšalo, vendar pa še vedno primanjkuje slovenskih obrazcev, čeprav jih ima tržaška občina dovolj v zalogi. Dolžnost občine je, da izroči popisovalcem dovolj obrazcev in da ti prizadete družine vprašajo, če želijo obrazce v obeh jezikih. Državljeni slovenskega jezika imamo pravico do slovenskega obrazca.

V Trstu se je začelo prosvetno življenje

Nekako s pričetkom šolskega leta se je pričelo tudi prosvetno življenje v naših društvih. Najprej moramo omeniti naše študente.

Slovenski kulturni klub. Prvo soboto šolskega leta so naši študentje v Kulturnem klubu pripravili srečanje kar se da slovesno. Povabili so stare in novodošle študente na višjih srednjih šolah v klub. Dvorana je bila okusno okrašena z domiselnimi podobami in simboli jeseni. Predsednik Boris Pangerc je pozdravil novo šolsko leto ter začetek prosvetnega in družabnega življenja slovenskih študentov, ki se bo razvijalo vse leto v ulici Donizetti. Nato se je ob pestrem muzikalnem spredu razvil prijeten družabni večer s plesom, ob nealkoholnih pijačah ter piškotih. Študentje so bili zelo zadovoljni in so se spet zbrali preteklo soboto 16. oktobra.

Društvo slovenskih izobražencev pa je pričelo svojo letošnjo sezono srečanj v ponedeljek 11. oktobra. Večer je bil posvečen poglobitvi razprav v letošnji Dragi. Najprej je prof. Peterlin povzel ocene študijskih dni, ki so jih objavili listi in revije, nato pa je imel socialni delavec Ivan Buzečan kritičen, zelo zanimiv in stvaren referat o tem, kaj naj bi bila Draga v svojem bistvu in namenu. Njegove misli so bile zelo zanimive in globoke, tako da se je potem razvila živahna in obsežna diskusija, kjer je še bolj prišla od izraza potreba in naloga Društva slovenskih izobražencev, ki mora biti živo.

V naprej bodo srečanja vsak drugi ponedeljek. Prihodnjič torej v ponedeljek 25. oktobra ob 20. uri. Na programu je poglobitev razprave o »Zdomski Sloveniji«, ki jo je pričel v Dragi prof. dr. Jože Velikonja. V ponedeljek bosta govorila časnikar Franc Jeza in Ivan Brečelj iz Devina, ki bosta razširila razpravo v nove dimenzije. Lepo vabijo prireditelji slovenske izobražence, da se srečanja udeležijo.

komaj poldrugi kilometer. Dolgo pa je jezero 77 km. Zelo hitro se ogreje; poleti doseže temperatura vode celo 28°C. V jezeru se da kopati od maja do oktobra. Zrak nad jezersko površino je izredno čist, tako da kopalec zelo hitro porjavi od prodornih sončnih žarkov.

Največ kopališč leži na južni strani jezera. Tu se vrsti kraj pri kraju, kar sem odkril tudi jaz, kajti vlak, čeprav brzec, se je ustavljal na vsaka dva kilometra. Obrežje je polno finega peska, ki sega daleč v jezero. Ker je voda zelo plitva, je primerna za kopalce vsake starosti in ni važno, če znaš plavati, kajti utopiti se zaradi majhne globine skoraj ne da.

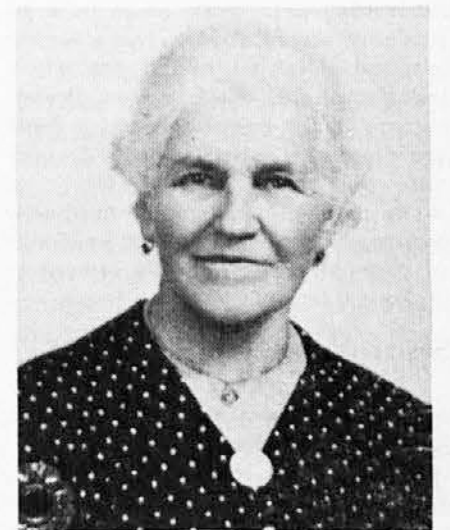
Severno obrežje je precej drugačno. Tam je voda bolj globoka. Je pa zaledje veliko lepše. To obrežje spremlja gričevje Bakony, ki ne preseže 300 m višine, je pa zelo slikovito, saj je obraščeno s hrastovimi in bukovimi gozdovi, ki jih prekinjajo zelenice in skrbno obdelana polja. Poseben čar pa dajejo gričem Bakony vinogradi, kjer pridelujejo najboljša madžarska vina. Tu je doma tudi slavni to-

Novi izbruhi fašistične nestrpnosti

V zadnjem času beležimo spet nove pojave narodnostne in človeške nestrpnosti. V župni cerkvi na Repentabru so minuli teden neznanci pomazali nekaj slovenskih napisov, odnesli dve slovenski pesmarici ter počekali na stene gesla proti Slovincem.

To nekulturno šovinistično dejanje je razburilo vso slovensko javnost in še posebno repentaborske občane, ki so znani po svoji gostoljubnosti do ljudi raznih narodnosti. Župnik je zadevo brž prijavil oblastem. Občinski odbor pa se je sestel na izredno sejo, da v imenu vseh občanov protestira proti nesramnemu početju narodnih nestrpnosti.

Iste dni so neznanci pomazali dvojezični stenaš KPI v Skednju.

Pok. učiteljica Fanny Zivec je našla svoj zadnji dom v Pordenonu, daleč proč od svoje rodne vasi na Krasu. Tega se je dobro zavedala, zato je malo pred smrtjo zapislala: »Zemljica ljubljena, zemljica moja, ob smrti na tujem mi ti daj pokoja«. S pok. učiteljico Zivec je tudi naš list izgubil zvesto naročnico. Kdo od mlajših jo bo nadomestil?

★

»Duh išče pot«. Tak je naslov Knjižice št. 33, ki je te dni izšla. Spisal jo je dr. Janez Jenko SDB. Knjižica jasno in zgovorno odkriva Boga iz vidnega sveta, kakor ga v sedanji dobi doživljamo. Cena 100 lir.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 24. do 30. oktobra 1971

Nedelja: 9.30 Po domače s Henčkovim ansamblom. 10.50 Otroška matineja. 11.40 Mestece Peyton. 18.15 Pisane hlače - ameriški film.

Ponedeljek: 17.15 Sah: Fisher: Petrosjan. 17.45 Ključkeve dogodivščine. 18.30 S kamerom po svetu. 19.05 Mladi za mlade. 20.35 Čehov: Pozne rože - sov. TV igra.

Torek: 15.15 Rokomet Jugoslavija: SZ (ženske). 17.50 Carodejev klubok. 18.25 Stare krčme. 19.00 Srčni infarkt. 19.30 Osebna nega - Lasje. 20.35 Dolga noč leta 1943 - italijanski film.

Sreda: 14.25 Nogomet Jugoslavija: Luxemburg. 17.05 Sah: Fisher: Petrosjan. 17.50 Andersenova pravljica. 19.20 Po sledeh napredka. 20.35 M. Uskoković: Cedimir Ilič. 21.35 Borodin: Knez Igor - I. d.

Četrtek: 17.30 Rokomet Romunija: Jugoslavija. 19.05 Enkrat v tednu. 19.20 Svet, v katerem živimo. 20.35 Cetrkovi razgledi. 21.35 Maupassantove novele. 22.00 Oddaja o Igorju Stravinskem.

Petek: 17.25 Verne-Kohout: V 80 dneh okrog sveta. 19.00 Mestece Peyton. 20.35 Aleksander Veliki - ameriški film.

Sobota: 16.35 Gimnastika: Jugoslavija: ZRN. 17.50 Ptujski festival. 18.35 Nicholas Nickleby - konec. 22.00 Oddelek S - serijski film.

kajec, ki je še v času Avstro-ogrske našel pot v naša Brda in postal tipično vino naših goriških vinogradov.

Na tej strani jezera na severo-vzhodnem delu leži 13 km proč od obrežja zgodovinsko mesto Veszprem, ki je glavno mesto področja, katero spada pod gričevje Bakony. Je eno najbolje ohranjenih madžarskih mest s tipičnimi stavbami, ki so z zakonom zaščitene. Samo v starem delu mesta je takih poslopij nad 150.

Začetek mesta sega v čase, ko so se po današnji Madžarski potikali še Obri (Avari) in so z njimi tudi Slovenci prodirali proti sedanji Sloveniji ter jo počasi zasedali. Mesto je nastalo na štirih gričih. Pod kraljevsko rodbino Arpadov (1001-1301) se je še posebno razvilo. Kmalu po sprejemu krščanstva je postalo tudi sedež škofije, kar je še danes. Zanimivo je, da je kardinal Mindszenty leta 1944 tu pričel svojo škofovsko službo. Tedaj gotovo ni slutil, da bo zaradi te službe moral iti skozi ječo, politično zatočišče in pregnanstvo v tujino.

(se nadaljuje)

Nabirka za slovenske misijonarje v letu 1970

Slovenski verniki na Goriškem imajo poleg nabirke na misijonsko nedeljo in v postu za gobavce še poseben sklad za slovenske misijonarje po svetu. V ta sklad se stekajo darovi, ki jih razne osebe dajejo v ta namen med letom. Skupna vsota zbrana v ta sklad je znašala v preteklem letu 1.172.950 lir. Od tega je bilo 538.700 lir uporabljenih ali poslanih naravnost za razne misijonarje, ostalo pa je šlo v Argentino v skupni sklad za vse slovenske misijonarje. Pri tej nabirki ima največ zaslug misijonski odsek Marijine družbe. Njegove članice največ naberejo in Marijine družbenice največ darujejo. Če omejenji vsoti pristejemo še 469.400 lir, ki so šle na škofijo za splošne misijonske namene, dobimo vsoto 1.642.350 lir. Toliko so slovenski verniki v Gorici darovali za misijone v letu 1970.

Sestanek goriškega Duh. sveta

V četrtek 14. oktobra se je sestal v Gradu goriški duhovniški svet. Prisotnih je bilo 23 svetovalcev.

Duhovniški svet je med drugim sklenil, da bo na skupnih zborovanjih govora o sodobni katehezi, na duhovnih obnovah pa o sv. Evharistiji, to v zvezi z vsedravnim evharističnim kongresom, ki se pripravlja za prihodnje leto in ki bo v Vidmu.

Paritetična komisija, ki pripravlja ureditev dušnega pastirstva med slovenskimi verniki v goriškem mestu, je podala svoje poročilo, ki pa še ni dokončno.

Trem duhovnikom, ki proučujejo problem dušnega pastirstva med mladino, je bilo rečeno, naj s svojim delom nadaljujejo ter še poglobljajo svoje direktne stike z različnimi mladinskimi skupinami ter z duhovniki, ki v njih delujejo. Potreben bi bil tudi duhovnik, ki bi se posvetil problemom delavskega sveta. Bilo je tudi govora o potrebi družinske posvetovalnice v Gorici.

Duhovniški svet je nadalje odobril ustanovitev sveta za katehistični urad, razpravljal o položaju zakristanov in vzel po občirni razpravi na znanje poročilo o letošnji škofijski postni kampanji.

Goriško mesto za misijone v letu 1970

Goriško mesto je v preteklem letu zbralo za misijone 3.957.140 lir in sicer: stolnica 177.500; Rojce 97.500; Marija Kraljica 100.000; Naša Gospa lurska 161.655; Srce Jezusovo 543.700; Sv. Janez od Boga in Sv. Just 18.000; Sv. Jožef Delavec 112.700; Sv. Pij X. 150.500; Sv. Rok 80.000; Marija Vnebovzeta 301.500; Sv. Ignacij 483.000; Sv. Vid in Modest (Placuta) 120.500; kapela Marije Brezmadežne 40.860; cerkev sv. Antona 132.085; Sv. Ivan 69.250; Sv. Duh (grad) 4.500; sestre Čudodelne svetinje 140.000; bolnišnice: glavna bolnišnica 25.000; pokrajinska umobolnica 19.000; sanatorij 31.000; usmiljeni bratje ul. Diaz 80.000; usmiljeni bratje sv. Just 180.000; šola bolniških strežnic 130.000; Alojzijeve 8.500; salezijanski zavod sv. Alojzija 50.000; uršulinški zavod 70.000; gluhoonemna 25.000; Zavod sv. Družine 52.000; Villa Concordia 50.000; slovenska Marijina družba 469.400; ital. Marijina družba 34.000 lir.

Koncert v goriški stolnici

V skladu z večletno tradicijo tržaškega sedeža RAI-Italijanske radiotelevizije, da z javnimi koncerti predstavlja deželne glasbenike, bo postaja Trst A v slovenskem jeziku priredila javni koncert, ki bo v soboto 23. oktobra ob 21. uri v stolnici cerkvi v Gorici. »Consortium Musicum« iz Ljubljane, pod vodstvom Mirka Cudermana, zborovski in orkestrski ansambel, specializiran v izvedbah nabožne glasbe, bo predstavil prvo izvedbo Maše za zbor, orgle in orkester goriškega skladatelja Jožka Jakončiča (1903-1954).

Skladatelj, ki je bil na Dunaju učenec Richarda Straussa, se je že leta 1921 za nimal za dunajsko ekspresionistično šolo in je bil prijatelj vrhunjskega predstavnika slovenskega glasbenega ekspresionizma, Tržačana Marija Kogojca, je s tem velikim delom dosegel vrh svojega ustvarjanja, ki se je sklenilo že leta 1926. Maša je eno najtehtnejših del slovenske glasbene tvornosti in glasbene dejavnosti v naši deželi v tedanjih letih.

Program obsega tudi kantato »Jeftejeva prisega« skladatelja Hugolina Sattnerja (1851-1934) v novi orkestraciji, ki jo je

oskrbel Kruno Cipci. Pri tej prvi izvedbi dela iz slovenske nabožne glasbene literature v novi orkestraciji bosta sodelovala tudi sopranistka Marija Gorenčeva in basist Jože Stabej.

Devin

V soboto 9. oktobra se je v Devinu v župnijski dvorani vršil kulturni večer, ki sta ga priredila kulturno-sportni krožek in pevski zbor »Fantje izpod Grmade«.

Večer je bil zelo dobro obiskan. Govoril je predsednik društva dr. Drago Legiša, peli pa so »Fantje izpod Grmade«. Za zaključek je bil predvajan film »Kaplan Martin Cederma«.

Večer je povsem uspel in dokazal, da smo tudi v Devinu še Slovenci, ki nam je mar naša narodnost, naš obstoj na tem koščku naše zemlje in naš kulturni razvoj.

Začelo se je novo šolsko leto in tudi na tem polju lahko beležimo lep napredek. Enorazredna šola bo letos imela dva oddelka. Tako bodo tudi slovenski otroci imeli več možnosti za uspešno učenje, ker jih bosta poučevali dve učiteljici.

Se večji uspeh bi seveda bil, če bi vsi slovenski starši vpisali svoje otroke v slovensko šolo, kar bi bilo naravno, pa vendar še ni tako.

Program javnih del v okviru EZIT-a

Vodilni svet ustanove za industrijsko cono v Trstu (EZIT - prej EPIT) je objavil program javnih del na svojem področju za leto 1972. V glavnem gre za nadaljevanje in zaključek že začelih del. Tako predvidevajo, da bodo do konca prihodnjega leta uredili cesto od križišča pri Krmenki do Doline oziroma tovarne Grandi Motori pri Boljuncu, speljali razsvetljavo ob njej ter zravnali vrh griča Koromačnika (Sv. Rok), uredili potrebne infrastrukture za področje malih industrij in obrtniških obratov pri Domju, dogradili železniško progo do Oreha ter speljali novo cesto čez izsušeno dolino pri Orehu.

Od leta 1967 do danes je ustanova EZIT opravila za 6 milijard 561 milijonov lir del v glavnem na račun tovarne Grandi Motori (cesta, železniška proga, vodovod, kanalizacija in plovni prekop pri morju).

ZA KMETOVALCE

Čiščenje in zorenje vina

Vrenje mošta se bliža kraju. Brbotanje v kipelni vehi je vedno šibkejše. Če smo pazili, da je bila temperatura v kleti ves čas vrenja okrog 18° C ter nikdar izpod 15° C, lahko upamo, da se je ves sladkor spremenil v alkohol in da je vrenje popolnoma uspelo. S pokušanjem se prepričamo, da ne vsebuje več sladkorja. Vrenje se je končno nehalo. Le pri teranu se nadaljuje, ker se jabolčna kislina spreminja v mlečno.

Ko je vrenje popolnoma končano, nas čakajo sledeča opravila:

Snamemo kipelno veho, dolijemo vina do vrha, zamašimo sod z zamaškom (ne s cunjami) in storimo, da se klet polagoma ohlaja. Vino se odslej začne počasi čistiti in zoreti. V njem se začno usedati razne primesi kot so sluzi, kristalčki vinske kisline, tanin, barva, kvasnice, plesni, bakterije itd. Vse te primesi bi se slabo izločile, če bi naenkrat in močno ohladili klet. Zato naj ohlajevanje kleti napreduje počasi; le tako smemo pričakovati, da se bo vino zares očistilo. Za bela vina naj se klet ohladi na 8-10° C, za črna pa na 10-12° C.

V sodu se vino hladi in zato krči, poleg tega pa še delček izhlapi skozi lesene stene. Ob vrhu soda se bo pojavila praznina, ki jo moramo nemudoma napolniti z enakim vinom. Sprva dolivamo vino vsakih pet dni, pozneje pa vedno bolj poredko. Če nimamo na razpolago enakega vina, žveplamo prazni prostor v sodu (v ta namen je primerna pečica za izogrevanje žvepla) ali ga napolnimo z ogljikovim dvokisom iz jeklenke ali nalijemo nekoliko vazelinskega olja (2 litra na kvadratni meter površine) ali stavimo tablete »Flor-stop«. Če zanemarimo to opravilo, se bo na vinu — zaradi navzočega zraka — razvila belkasta kožica; to bolezen imenujemo kan ali vinski cvet. Vino postane kalno, vodeno, rado cikne in tudi počrni. Zato pazimo, da redno dolivamo oziroma razkužujemo praznino v sodu.

Inž. Janko Košir

Misijonar Stanko Pavlin se je 8. avgusta letos udeležil praznovanja Marije Snežne v Doberdolu. Za prevoz iz Gorice v Doberdolo je imel kar dva »šoferja« na razpolago, kar vse tudi pričujoča slika pove

RADIO TRST A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Sporod od 24. do 30. oktobra 1971

Nedelja: 8.05 Slovenski motivi. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Pet preludijev. 11.15 B. Traven: »Zaklad Sierra Madre«. Dramatizirana mlad. povest. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 11.50 Vesele harmonike. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.40 Miniatureni koncert. 17.30 A. Cijak: »Neurje«. Drama. 19.30 Bednarik: »Pratika«. 20.30 Sedem dni v svetu. 21.00 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Slavni dirigenti. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.40 Zbor »Costanza in Concordia« iz Rude. 21.00 Socialno vprašanje v slovenskem romanu. 21.45 Samospevi B. Ščekove in M. Kozine.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.50 Veliki mojstri jazza. 19.10 Pesniški svet S. Kosovela. 19.20 Otroci pojó. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Ameriške nabožne pesmi. 20.35 Wagner: »Parsifal«, opera.

Sreda: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.00 Pevec dneva. 19.10 Higiena in zdravje. 19.40 Zbor od Sv. Ivana v Trstu. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Družinski obzornik. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 »Gor in

dol po sred 'vasi«. 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. 19.30 Vam ugaja jazz? 19.45 »Bergedorfer Kammerchor«. 20.35 J. Jelen: »Sence na ljubezni«. Radijska drama. 21.30 Ritmični orkester RAI iz Rima in Milana.

Petek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 11.50 Kitarist Powell. 12.10 G. Bartolozzi: Otrok v prvih letih svojega razvoja. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Sodobni ital. skladatelji. 19.10 Slovenski narečni dokumenti (4) »Jezik in slog Petra Podreke«. 19.40 Slovenski okt. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.50 Folklorne plesni.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 11.50 Veseli motivi. 12.10 V spomin Venu Pilonu. 15.55 Avtoradio. 16.10 Glasbeno popoldne. 17.20 Verske aktualnosti v evropskem tisku. 17.30 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Pod farnim zvonom župne cerkve v Mačkovljah. 19.40 Mešani zbor radia Beograd. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 N. Godničeva: »Gospa in njeni psi«. Kriminalka.

OBVESTILA

Misijonski lepak. Gg. dušne pastirje obveščamo, da lahko dobijo dvobarvne lepake v slovensčini za svetovno misijonsko nedeljo na upravi našega lista.

Romanje v Maribor k blagoslovitvi nove cerkve sv. Cirila in Metoda se bo vršilo kot je bilo javljeno. Odhod v nedeljo 24. oktobra ob 5. uri zjutraj. Na razpolago je še nekaj prostih mest.

Klub starih goriških študentov vabi na slovesno odprtje spominске plošče goriškima rojakoma, narodnima buditeljema ter borcev za pravice goriških Slovencev bratoma dr. Josipu Tonkliju (1834-1907), poslancu v državnem zboru na Dunaju, ter dr. Nikolaju Tonkliju (1944-1902), poslancu v deželnem zboru v Gorici. Odkritje plošče bo v nedeljo 24. oktobra 1971 ob

Vse slovenske rojake iz Gorice in okolice vabimo, da sodelujejo pri praznovanju

SVETOVNE MISIJONSKE NEDELJE ki bo 24. oktobra

- Ob 9. uri bo imel misijonar p. Radko Rudež ponovitev svoje srebrne maše v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Med mašo bo pevski zbor »Lojze Bratuž« pod vodstvom prof. S. Jericija prvič izvajal slovensko mašo Š. Kovača.
- Ob 15. uri bo prav tako na Travniku misijonska pobožnost, ki jo bo vodil p. Radko Rudež.
- Ob 16.30 bo v Katoliškem domu misijonska prireditev, združena z običajnim srečolovom. Nastopili bodo igralci iz Standreža in Steverjana. Vstop prost.

Na prireditvi za misijone na misijonsko nedeljo bodo v Katoliškem domu nastopili tudi člani igralske družine prosvetnega društva »Standreža« z Levstikovim igrokazom »Juntez«. Enega od prizorov iz te prijetne igre lahko vidimo že danes na tej sliki

SG V TRSTU
SPZ - GORICA
ZSKP - GORICA

v sodelovanju z EMAC iz Gorice javljajo, da bo v četrtek 28. oktobra ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« predstava

Bertolta Brechta

BOBNI V NOCI

drama in komedija

Predstava je za red A in B.

11. uri na njuni rojstni hiši v Breginju. Govoril bo ravnatelj Goriškega muzeja dr. Branko Marušič.

Občni zbor Združenja staršev dijakov državnega znanstvenega liceja »F. Prešeren« v Trstu za letošnje šolsko leto bo v sredo 27. oktobra v šolski telovadnici na Vrdeški cesti št. 13 z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 19. uri. Vljudno vabimo starše, naj se vabilu odzovejo.

VAZNO ZA DOPISNIKE. Zaradi državnega praznika 4. novembra, ki pade na četrtek, bo naš list izšel že en dan prej, tj. v sredo, paginacija pa bo v torek 2. novembra popoldne. Dopisnike naprošamo, da bi daljše sestavke poslali na uredništvo že do sobote 30. oktobra. Krajše dopise in obvestila pa bomo sprejemali do torka 2. novembra do 10. ure.

DAROVI

Za Katoliški dom: N. N. 10.000; I. P. 10.000; Mar. družba 10.000; N. N. 10.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; N. N. 6.000; N. N. 1.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000 lir.

Za Alojzijeve: M. Z. 5.000; F. B. 5.000; N. N., Steverjan, 2.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Romarji iz Sovodenj na Brezje - preostanek stroškov: 11.000; F. B. 5.000; Černic Katarina 20.000; Ž. M., Gorica, 5.000; N. N., Steverjan, 2.000; K. R. namesto cvetja na grob pok. Tinčka Černica 1.000 lir.

Za župnijski dom v Steverjanu: tvrdka Terpin namesto cvetja na grob ge. Valerije, žene uslužbenca imenovane tvrdke Nabergoja 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Dora Giovannini ob smrti sina Stellia 5.000 lir.

Za Slomškov dom: Slavec Ivan namesto cvetja pok. Jožefi Gojčič 5.000, Rozina Grčić iz Padrič 5.000, Jožefa Kalc 1.000, ob krstu Aleksa Pečar 7.000, ob krstu Tatjane Kalc 5.000, ob krstu Frančiška Laporta 10.000, v spomin na pok. moža Jakoba Justa Grgič 1.000, v spomin pok. Franceta Križmančič brat Svetko 4.000, Dušan Negode od Sv. Ivana 3.000, v spomin Emila Sahar žena Marija 3.000, ob zlati poroki Endreja in Marije Ražem soholka N. N. 5.000, Ivana Križmančič 1.000. Ob 7. obletnici Slomškovega doma: Ema Križmančič 10.000, Marija Ražem 8.000, v spomin na mamo Zofijo Ražem hči Zorka 5.000, ob poroki Silvana Križmančič in Majde Mahnič 21.400, N. N. iz Gropade 6.000, Marija Kalc 1.500, Mirošič 1.000 lir.

Za nagrobno ploščo škofa Mahniča: S. L. F., Gorica, 1.000; Tončka, Gorica, 500 lir.

Za slovenske misijonarje: N. N. iz Steverjana 40.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

V ponedeljek 18. oktobra je bila položena k večnemu počitku na pokopališču v Pevni naša nepozabna

Karmela Gomišček

Globoko ganjeni nad dokazi sočutja se toplo zahvalujemo vsem, ki so nam bili blizu in nas tolažili, g. župniku Stanku Premrlu, darovalcem cvetja in vsem prijateljem ter znanecem, ki so se pogreba udeležili.

Družina Gomišček

Oslavje, 19. oktobra 1971

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo